

**Urządzenia
wspomagające ruch,
hulajnogi elektryczne
i urządzenia transportu
osobistego**

asp. szt. Daniel Głowacki

asp. szt. Łukasz Rybiński

Zakład Prewencji i Ruchu Drogowego

Urządzenia wspomagające ruch, hulajnogi elektryczne i urządzenia transportu osobistego

Katowice 2022

Nadzór merytoryczny:
mł. insp. Henryk Bartecki

Redakcja, korekta, skład:
Paweł Mięsiak

© Szkoła Policji w Katowicach, Katowice 2022. Pewne prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja w całości stanowi materiał dydaktyczny Szkoły Policji w Katowicach. Publikacja dostępna jest na licencji:
Creative Commons – Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Na tych samych warunkach (CC-BY-NC-SA) 4.0 Polska.

Postanowienia licencji są dostępne pod adresem:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.pl>

Spis treści

Wstęp	4
1. Hulajnoggi elektryczne	5
1.1. Definicja	5
1.2. Zasady ruchu	6
1.3. Zakazy.....	7
1.4. Dopuszczalna prędkość	8
1.5. Uprawnienia do kierowania	8
1.6. Warunki techniczne.....	9
2. Urządzenie transportu osobistego	11
2.1. Definicja	11
2.2. Zasady ruchu	12
2.3. Zakazy.....	13
2.4. Dopuszczalna prędkość	13
2.5. Uprawnienia do kierowania	13
2.6. Warunki techniczne.....	14
3. Urządzenie wspomagające ruch	16
3.1. Definicja	16
3.2. Zasady ruchu	16
3.3. Zakazy.....	17
3.4. Dopuszczalna prędkość	18
4. Naruszenia	19
Bibliografia	26

W obecnych czasach coraz większą popularnością cieszą się różnego rodzaju urządzenia ułatwiające człowiekowi przemieszczanie się. W miastach powstają wypożyczalnie hulajnóg elektrycznych, co powoduje, że niemal na każdym rogu większych miast można spotkać pozostawione takie urządzenia. Rosnąca popularność tego rodzaju urządzeń powoduje także więcej pracy dla organów kontroli ruchu drogowego. Jeszcze do nie tak dawna kontrola osób poruszających się na hulajnogach elektrycznych, deskorolkach, rolkach i innych podobnych urządzeniach nie była nigdzie unormowana. Dopiero wprowadzone 20 maja 2021 r. zmiany do ustawy Prawo o ruchu drogowym zdefiniowały i uregulowały ruch tych urządzeń.

Kontrola kierujących pojazdami takimi jak hulajnogi elektryczne czy urządzenia transportu osobistego, a także osób poruszających się przy użyciu urządzeń wspomagających ruch należą do codziennych zadań funkcjonariuszy Policji. Osób poruszających się takimi urządzeniami jest na drogach coraz więcej. Powoduje to konieczność bieżącego zaznajamiania się z obowiązującymi przepisami w tym zakresie. Niniejsze opracowanie zawiera zebrane w jednym miejscu najważniejsze przepisy niezbędne do kontroli osób poruszających się hulajnogami elektrycznymi czy urządzeniami transportu osobistego, a także urządzeniami wspomagającymi ruch. Publikacja przeznaczona jest dla słuchaczy kursów specjalistycznych w zakresie ruchu drogowego oraz słuchaczy szkoleń podstawowych. Ponadto może ona być również przydatna dla funkcjonariuszy pełniących służbę na drodze.

Rozdział 1.

Hulajnogi elektryczne

1.1. Definicja

Ustawa Prawo o ruchu drogowym ściśle określa definicję hulajnogi elektrycznej. Zgodnie z zapisem art. 2 pkt 47b tej ustawy hulajnoga elektryczna to pojazd napędzany elektrycznie, dwuosiowy, z kierownicą, bez siedzenia i pedałów, konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się wyłącznie przez kierującego znajdującego się na tym pojeździe¹.

Podstawową normą uregulowaną w definicji hulajnogi elektrycznej jest zakwalifikowanie jej jako pojazdu. Oznacza to jednoznacznie, iż osoba poruszająca się tym urządzeniem jest kierującym. Powoduje to, że osobę taką obowiązują wszystkie przepisy dotyczące kierującego zawarte w ustawie. Ponadto zgodnie z art. 2 pkt 32 hulajnoga elektryczna została zakwalifikowana jako pojazd inny niż pojazd silnikowy.

Kolejne istotne części zawarte w definicji hulajnogi elektrycznej odnoszą się do jej konstrukcji. Pierwszym warunkiem jest wyposażenie jej w napęd elektryczny. Wyklucza to jednoznacznie napędzanie takiego pojazdu innym rodzajem napędu, w tym przede wszystkim użycia silnika spalinowego. Następnie definicja określa hulainogę elektryczną jako pojazd dwuosiowy, z kierownicą, bez siedzenia i pedałów. Zapisy te wykluczają instalowanie w tym pojeździe siedziska dla kierującego oraz pedałów. Takie unormowanie oznacza, iż pojazd napędzany elektrycznie z siedzeniem nie może być zakwalifikowany jako hulajnoga elektryczna, a biorąc pod uwagę definicje zawarte w ustawie prawo o ruchu drogowym pojazd taki najbardziej konstrukcyjnie zbliżony jest do motoroweru. Ponadto hulajnoga elektryczna musi być obowiązkowo wyposażona w kierownicę, a liczba osi została ściśle określona jako dwie.

Ostatnią normą zawartą w definicji jest przeznaczenie hulajnogi elektrycznej jako pojazdu jednoosobowego, przeznaczonego do poruszania się na nim tylko przez

¹ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym.

kierującego znajdującego się na nim. Taki zapis jednoznacznie wyklucza przewożenie jakichkolwiek pasażerów hulajnogą elektryczną.

1.2. Zasady ruchu

Przepisy dotyczące poruszania się hulajnogą elektryczną zawarte zostały w oddziale 11 rozdziału 3 dotyczącym między innymi ruchu rowerów. Umieszczenie tych norm w tym oddziale ustawy Prawo o ruchu drogowym sugerują podobny sposób poruszania się obu rodzajów pojazdów. Jednak nie wszystkie przepisy dotyczące hulajnog elektrycznych są zbieżne z normami dotyczącymi rowerów.

Podstawowymi częściami drogi przeznaczonymi do poruszania się przez kierującego hulajnogą elektryczną są droga dla rowerów, droga dla pieszych i rowerów lub pas ruchu dla rowerów, pod warunkiem, że są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić taka osoba.

Jeżeli chodzi o możliwość poruszania się hulajnogą elektryczną po jezdni to głównym czynnikiem uzależniającym taką możliwość jest obowiązujące ograniczenie prędkości na danym odcinku drogi. Możliwość taką daje ograniczenie prędkości nie większe niż 30 km/h. Dodatkowym warunkiem umożliwiającym korzystanie z jezdni jest brak drogi dla rowerów, drogi dla pieszych i rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów na danym odcinku drogi. Przy równoczesnym spełnieniu obu wymienionych warunków osoba poruszająca się hulajnogą elektryczną jest obowiązana poruszać się jezdnią. Tak sformułowany przepis jednocześnie zabrania korzystania przez taką osobę z drogi dla pieszych w przypadku spełnienia powyższych warunków. Natomiast w przypadku, gdy ruch pojazdów na danym odcinku drogi jest dozwolony z prędkością większą niż 30 km/h, korzystanie z jezdni przez kierującego hulajnogą elektryczną jest całkowicie zabroniony. W takim przypadku, przy jednoczesnym braku drogi dla rowerów, drogi dla pieszych i rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów dozwolone jest poruszanie się takim pojazdem po drodze dla pieszych.

Ponadto ustawodawca dla uwypuklenia zakazu poruszania się przez kierującego hulajnogą elektryczną po jezdni umieścił taki zapis w art. 33a ust. 3 ustawy prawo

o ruchu drogowym, enumeratywnie wymieniając wyjątki od tej zasady. Pierwszym z nich jest możliwość poruszania się pasem ruchu dla rowerów. Jak już wcześniej opisano jest to jedna z podstawowych części drogi przeznaczona do poruszania się hulajnogi elektrycznej, która jednocześnie jest częścią jezdni. Drugim wyjątkiem jest korzystanie z przejazdu dla rowerów. Zapis ten umożliwia jednocześnie przekraczanie jezdni przez kierującego hulajnogą elektryczną bez konieczności zsiadania z niej. Ponadto zgodnie z definicją przejazdu dla rowerów jest to powierzchnia jezdni przeznaczona do jej przekraczania między innymi przez kierującego hulajnogą elektryczną. Ostatnim z wyjątków, który umożliwia korzystanie z jezdni jest spełnienie wymienionych wcześniej warunków, tj. dozwolona prędkość na danym odcinku drogi jest nie większą niż 30 km/h, a jednocześnie brak jest drogi dla rowerów, drogi dla pieszych i rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów. W tym przypadku taki kierujący jest wręcz obowiązany do korzystania z jezdni.

Opisane powyżej przepisy wprost zabraniają poruszania się hulajnogą elektryczną na pewnych odcinkach drogi. Z taką sytuacją będziemy mieli do czynienia przy jednoczesnym spełnieniu kilku warunków. W przypadku gdy na danym odcinku drogi ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 30 km/h, jednocześnie brak jest drogi dla rowerów, drogi dla pieszych i rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów, a także nie ma tam drogi dla pieszych ruch hulajnóg elektrycznych nie jest dopuszczalny.

Ponadto w przypadku, gdy kierujący spełni warunki umożliwiające mu poruszanie się po drodze dla pieszych, jest on obowiązany jechać z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego, a także zachować szczególną ostrożność, ustępować pierwszeństwa pieszemu poruszającemu się tą drogą oraz nie utrudniać jego ruchu.

1.3. Zakazy

W przepisach ustawy Prawo o ruchu drogowym zawarty zostały szczególne zakazy dotyczące kierującego hulajnogą elektryczną. Zgodnie z art. 33a ust. 3 kierującemu takim pojazdem zabrania się ciągnięcia oraz holowania innych pojazdów, a także przewożenia pasażerów, zwierząt, a także ładunków. Kierującemu hulajnogą elektryczną

zabrania się również jazdy po jezdni obok innego uczestnika ruchu oraz czepiania się innych pojazdów.

Ponadto kierującego hulajnogą elektryczną obowiązują także wszystkie inne przepisy dotyczące kierujących pojazdami. Do najważniejszych z nich należy między innymi zakaz kierowania hulajnogą elektryczną w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. W przypadku załamania tego zakazu kierującemu grozi odpowiedzialność za wykroczenie określone w art. 87 § 1a lub 2 Kodeksu wykroczeń. Kolejnym istotnym przepisem jest zakaz korzystania podczas jazdy hulajnogą elektryczną z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w ręku.

1.4. Dopuszczalna prędkość

Prędkość dla kierującego hulajnogą elektryczną została ściśle określona w przepisach ustawy Prawo o ruchu drogowym. Głównym kryterium określającym maksymalną dopuszczalną prędkość kierującego takim pojazdem jest część drogi po której on się porusza. Jeżeli znajduje się na drodze dla pieszych jest obowiązany poruszać się z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego. Natomiast jeżeli porusza się po pozostałych częściach drogi, to jest po jezdni, drodze dla rowerów, drodze dla pieszych i rowerów lub pasie ruchu dla rowerów jego prędkość nie może przekroczyć 20 km/h.

1.5. Uprawnienia do kierowania

Przepisy wprowadzające zasady ruchu hulajnóg elektrycznych określiły także wymagania co do uprawnień oraz wieku niezbędnego do kierowania takim pojazdem. Aby legalnie poruszać się hulajnogą elektryczną po drogach publicznych i strefach ruchu należy mieć ukończone 10 lat. Odstępstwem od tego przepisu jest możliwość poruszania się w strefie zamieszkania. Po terenie objętym taką strefą dopuszczalne jest kierowanie hulajnogą elektryczną przez dziecko, które nie ukończyło 10. roku życia pod warunkiem, że znajduje się ono pod opieką osoby dorosłej.

Ponadto zgodnie z ustawą o kierujących pojazdami dokumentem wymaganym do kierowania hulajnogą elektryczną przez osobę, która nie ukończyła 18 lat jest karta rowerowa lub prawo jazdy kategorii AM, A1, B1 lub T. W przypadku osób, które ukończyły 18 lat ani ustawa o kierujących pojazdami, ani ustawa Prawo o ruchu drogowym nie określają wymagań dotyczących uprawnień koniecznych do poruszania się hulajnogą elektryczną.

1.6. Warunki techniczne

Jeżeli chodzi o wymagania dotyczące warunków technicznych i wyposażenia hulajnóg elektrycznych, to sama definicja określa już podstawowe wymagania w tym zakresie. Przede wszystkim pojazd taki może być wyposażony jedynie w napęd elektryczny. Kolejną rzeczą jest obowiązek wyposażenia hulajnogi elektrycznej w kierownicę przy jednoczesnym zakazie instalowania siedzenia i pedałów. Ostatnią rzeczą uregulowaną w tym zakresie w definicji jest liczba osi, która została ściśle określona jako dwie.

Szczegółowe oraz dodatkowe wymagania dotyczące warunków technicznych hulajnogi elektrycznej zawarte zostały w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia. Pierwszą normą uregulowaną w rozporządzeniu jest określenie jej wymiarów, które nie mogą przekroczyć następujących wartości:

- długość – 1,4 m,
- szerokość – 0,9 m,
- maksymalna masa – 30 kg.

Obowiązkowe wyposażenie w oświetlenie hulajnogi elektrycznej określają przepisy działu V rozporządzenia. Zgodnie z zawartymi tam zapisami, pojazd taki powinien być wyposażony w następujące oświetlenie:

- z przodu znajdować musi się co najmniej jedno światło pozycyjne barwy białej lub żółtej selektywnej,

- z tyłu znajdować musi się co najmniej jedno światło odblaskowe barwy czerwonej o kształcie innym niż trójkąt oraz dodatkowo co najmniej jedno światło pozycyjne barwy czerwonej,
- z boku znajdować musi się co najmniej jedno światło odblaskowe barwy białej lub żółtej samochodowej, które ma być widoczne po obu stronach pojazdu.

Ponadto przepisy zezwalają, aby światła pozycyjne przednie oraz pozycyjne tylne były zdemontowane, jeżeli kierujący nie jest obowiązany używać ich podczas jazdy. Dodatkowo oświetlenie hulajnogi elektrycznej musi być tak zainstalowane, aby światła czerwone nie były widoczne z przodu, a światła białe lub żółte selektywne nie były widoczne z tyłu pojazdu. Jednocześnie przepisy dopuszczają instalowane migających światel pozycyjnych.

Hulajnoga elektryczna powinna być również wyposażona w co najmniej jeden skutecznie działający hamulec, a także dzwonek lub inny sygnał ostrzegawczy o nieprzeźliwym dźwięku. Ponadto rozporządzenie wymaga, aby hulajnoga elektryczna została wyposażona w numer rozpoznawczy lub kod graficzny, który ma umożliwić identyfikację pojazdu. Numer ten musi być nadany i umieszczony przez producenta w trwały sposób na ramie lub innym podobnym elemencie konstrukcyjnym hulajnogi elektrycznej. Kolejnym obowiązkowym elementem wyposażenia jest podpórka zapewniająca stabilne ustawienie hulajnogi elektrycznej na podłożu.

Ostatnim wymogiem dotyczącym hulajnogi elektrycznej jest konstrukcyjne ograniczenie jej prędkości do 20 km/h.

Rozdział 2.

Urządzenie transportu osobistego

2.1. Definicja

Ustawa Prawo o ruchu drogowym ściśle określa definicję urządzenia transportu osobistego. Zgodnie z zapisem art. 2 pkt 47c tej ustawy urządzenie transportu osobistego to pojazd napędzany elektrycznie, z wyłączeniem hulajnowi elektrycznej, bez siedzenia i pedałów, konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się wyłącznie przez kierującego znajdującego się na tym pojeździe².

Podstawową normą uregulowaną w definicji urządzenia transportu osobistego jest zakwalifikowanie go tak samo jak ma to miejsce w przypadku hulajnowi elektrycznej jako pojazdu. Oznacza to jednoznacznie, iż osoba poruszająca się tym urządzeniem jest kierującym. Powoduje to, że osobę taką obowiązują wszystkie przepisy dotyczące kierującego zawarte w ustawie Prawo o ruchu drogowym. Ponadto zapis z art. 2 pkt 32 tej ustawy kwalifikuje urządzenie transportu osobistego jako pojazd inny niż pojazd silnikowy.

Istotne części zawarte w definicji urządzenia transportu osobistego odnoszą się do jej konstrukcji. Podobnie jak ma to miejsce w przypadku hulajnowi elektrycznej, tak i urządzenie transportu osobistego musi być wyposażone w napęd elektryczny. Wyklucza to jednoznacznie napędzanie takiego pojazdu innym rodzajem napędu, w tym przede wszystkim użycia silnika spalinowego.

Następnie definicja określa urządzenie transportu osobistego jako pojazd bez siedzenia i pedałów. Zapisy te wykluczają instalowanie w tym pojeździe siedziska dla kierującego oraz pedałów. W odróżnieniu do hulajnowi elektrycznej, definicja urządzenia transportu osobistego nie wymaga wyposażania go w kierownicę oraz nie określa liczby osi pojazdu.

² Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym.

Kolejną normą zawartą w definicji urządzenia transportu osobistego jest jego przeznaczenie jako pojazdu jednoosobowego, przeznaczonego do poruszania się na nim tylko przez kierującego znajdującym się na nim. Taki zapis jednoznacznie wyklucza przewożenie jakichkolwiek pasażerów tym urządzeniem.

2.2. Zasady ruchu

Przepisy dotyczące poruszania się urządzeniem transportu osobistego umieszczone zostały w oddziale 11 rozdziału 3 dotyczącym między innymi ruchu rowerów oraz hulajnog elektrycznych. Jednak zawarcie tych norm w tym oddziale ustawy Prawo o ruchu drogowym nie oznacza, iż przepisy ruchu tych trzech rodzajów pojazdów są zbieżne.

Zgodnie z przepisami ustawy częściami drogi przeznaczonymi do poruszania się przez kierującego urządzeniem transportu osobistego są droga dla rowerów lub droga dla pieszych i rowerów, pod warunkiem, że są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić.

W przeciwieństwie do kierującego hulajnogą elektryczną, osoba poruszająca się urządzeniem transportu osobistego nie może korzystać z jezdni. Zakaz ten dotyczy zarówno samej jezdni, jak i pasa ruchu dla rowerów, który jest jej częścią. Jedyną możliwością poruszania się po jezdni przez kierującego urządzeniem transportu osobistego jest jej przekraczanie na przejeździe dla rowerów. Przywilej ten wynika również z ustawowej definicji przejazdu dla rowerów, która określa, iż jest to powierzchnia jezdni przeznaczona do jej przekraczania między innymi przez kierującego urządzeniem transportu osobistego.

Natomiast jeżeli chodzi o możliwość poruszania się po drodze dla pieszych przez kierującego urządzeniem transportu osobistego, to jest to dozwolone pod warunkiem, że brak jest drogi dla rowerów oraz drogi dla pieszych i rowerów. W tym przypadku kierujący jest obowiązany jechać z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego, a także zachować szczególną ostrożność, ustępować pierwszeństwa pieszemu poruszającemu się tą drogą oraz nie utrudniać jego ruchu.

2.3. Zakazy

Podstawowe zakazy dotyczące poruszania się przez kierującego urządzeniem transportu osobistego określone zostały w art. 33b ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Osobie takiej zabrania się przede wszystkim ciągnięcia lub holowania innego pojazdu, przewożenia pasażerów, zwierząt, a także ładunków oraz czepiania się innych pojazdów.

Ponadto osobę poruszającą się urządzeniem transportu osobistego obowiązują także wszystkie inne przepisy dotyczące kierujących pojazdami. Do najważniejszych z nich należy między innymi zakaz kierowania urządzeniem transportu osobistego w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. W przypadku złamania tego zakazu kierującemu grozi odpowiedzialność za wykroczenie określone w art. 87 § 1a lub 2 Kodeksu wykroczeń. Kolejnym istotnym przepisem jest zakaz korzystania podczas jazdy urządzeniem transportu osobistego z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w ręku.

2.4. Dopuszczalna prędkość

Przepisy określające maksymalną dopuszczalną prędkość dla kierującego urządzeniem transportu osobistego są zbieżne z tymi dotyczącymi kierującego hulajnogą elektryczną. W związku z tym jako główne kryterium określającym maksymalną dopuszczalną prędkość kierującego takim pojazdem, ustawa Prawo o ruchu drogowym wskazuje część drogi po której on się porusza. Jeżeli znajduje się na drodze dla rowerów lub drodze dla pieszych i rowerów jego prędkość nie może przekroczyć 20 km/h. Natomiast jeżeli porusza się po drodze dla pieszych jest obowiązany poruszać się z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego.

2.5. Uprawnienia do kierowania

Nowe przepisy wprowadzające zasady ruchu urządzenia transportu osobistego określiły także wymagania co do wieku oraz uprawnień niezbędnych do kierowania takim

pojazdem. Aby legalnie poruszać się urządzeniem transportu osobistego po drogach publicznych i strefach ruchu należy mieć ukończone 10 lat. Odstępstwem od tego przepisu jest możliwość poruszania się w strefie zamieszkania. Po terenie objętym taką strefą dopuszczalne jest kierowanie urządzeniem transportu osobistego przez dziecko, które nie ukończyło 10. roku życia pod warunkiem, że znajduje się ono pod opieką osoby dorosłej.

Ponadto zgodnie z ustawą o kierujących pojazdami, dokumentem wymaganym do kierowania urządzeniem transportu osobistego przez osobę, która nie ukończyła 18 lat jest karta rowerowa lub prawo jazdy kategorii AM, A1, B1 lub T. W przypadku osób, które ukończyły 18 lat ani ustawa o kierujących pojazdami, ani ustawa Prawo o ruchu drogowym nie określają wymagań dotyczących uprawnień koniecznych do poruszania się hulajnogą elektryczną.

2.6. Warunki techniczne

W przypadku wymagań dotyczących warunków technicznych i wyposażenia urządzenia transportu osobistego, to sama definicja określa już podstawowe uregulowania w tym zakresie. Przede wszystkim pojazd ten może być wyposażony jedynie w napęd elektryczny. Ponadto definicja wyklucza instalowanie siedzenia oraz pedałów w urządzeniach transportu osobistego.

Podobnie jak w przypadku hulajnóg elektrycznych szczegółowe oraz dodatkowe wymagania dotyczące warunków technicznych urządzenia transportu osobistego zawarte zostały w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia. W pierwszej kolejności uregulowane w rozporządzeniu zostały wymagania dotyczące wymiarów tego urządzenia, które nie mogą przekroczyć następujących wartości:

- długość – 1,4 m,
- szerokość – 0,9 m.

Wyposażenie urządzenia transportu osobistego w obowiązkowe oświetlenie określają przepisy działu V rozporządzenia. Zgodnie z zawartymi tam zapisami pojazd taki powinien być wyposażony w następujące oświetlenie:

- z przodu znajdować musi się co najmniej jedno światło pozycyjne barwy białej lub żółtej selektywnej
- z tyłu znajdować musi się co najmniej jedno światło odblaskowe barwy czerwonej o kształcie innym niż trójkąt oraz dodatkowo co najmniej jedno światło pozycyjne barwy czerwonej.

Ponadto przepisy rozporządzenia zezwalają aby światła pozycyjne przednie oraz pozycyjne tylne były zdemontowane, jeżeli kierujący nie jest obowiązany używać ich podczas jazdy. Dodatkowo oświetlenie urządzenia transportu osobistego musi być tak zainstalowane, aby światła czerwone nie były widoczne z przodu, a światła białe lub żółte selektywne nie były widoczne z tyłu pojazdu. Jednocześnie przepisy dopuszczają instalowane migających światel pozycyjnych.

Kolejnym wymogiem rozporządzenia jest wyposażenie urządzenia transportu osobistego w numer rozpoznawczy lub kod graficzny, który ma umożliwić identyfikację pojazdu. Numer ten musi być nadany i umieszczony przez producenta w trwały sposób na ramie lub innym podobnym elemencie konstrukcyjnym hulajnogi elektrycznej.

Ostatnimi wymogami dotyczącymi urządzenia transportu osobistego jest konstrukcyjne ograniczenie jego prędkości do 20 km/h oraz umożliwienie skutecznego hamowania kierującemu tym pojazdem.

Rozdział 3.

Urządzenie wspomagające ruch

3.1. Definicja

Ustawowa definicja urządzenia wspomagającego ruch została zawarta w art. 2 pkt 18a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Zgodnie z zapisem ustawy urządzenie wspomagające ruch to urządzenie lub sprzęt sportowo-rekreacyjny przeznaczone do poruszania się osoby w pozycji stojącej, napędzane siłą mięśni³.

Podstawową normą zawartą w definicji urządzenia wspomagającego ruch jest fakt, że urządzenie takie nie może być wyposażone w żadnego rodzaju napęd. Przemieszczanie się tego urządzenia musi następować za pomocą siły mięśni osoby poruszającej się nim.

W przeciwieństwie do hulajnogi elektrycznej oraz urządzenia transportu osobistego urządzenie wspomagające ruch nie zostało zakwalifikowane jako pojazd. Jest to sprzęt lub urządzenie sportowo-rekreacyjne. Potwierdza to także ustawowa definicja pojazdu, która wprost wyklucza kwalifikowanie urządzenia wspomagającego ruch jako pojazd. Ustawa Prawo o ruchu drogowym klasyfikuje osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch jako oddzielny rodzaj uczestnika ruchu. W związku z tym osoba taka nie jest ani kierującym, ani pieszym.

3.2. Zasady ruchu

Przepisy dotyczące poruszania się urządzeniem wspomagającym ruch zostały unormowane w rozdziale dotyczącym między innymi ruchu pieszych. Umieszczenie norm dotyczących ruchu takich urządzeń w tym rozdziale ustawy Prawo o ruchu drogowym nie oznacza, iż przepisy dotyczące obu uczestników ruchu są zbieżne.

Nowelizacja ustawy Prawo o ruchu drogowym, która weszła w życie 20 maja 2021 r. dodała nowe przepisy normujące ruch urządzeń wspomagających ruch.

³ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym

Zgodnie z zapisami art. 15a ustawy, osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch ma obowiązek korzystać z drogi dla pieszych, drogi dla pieszych i rowerów lub drogi dla rowerów. Oznacza to, iż wymienione powyżej części drogi są podstawowym miejscem do poruszania się takim urządzeniem na drogach publicznych oraz strefach ruchu. Natomiast w strefie zamieszkania osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch może korzystać z całej szerokości drogi. Ponadto znajdując się w takiej strefie, ma pierwszeństwo przed pojazdami, ale jednocześnie musi ustąpić pierwszeństwa pieszym uczestnikom ruchu.

Tak sformułowane przepisy jednoznacznie wykluczają możliwość korzystania z jezdni przez osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch. Poruszanie się jezdnią przez taką osobę dozwolone jest jedynie podczas jej przekraczania, które to możliwe jest tylko na przejeździe dla rowerów. Przepisy ustawy Prawo o ruchu drogowym zezwalają również na przekraczanie jezdni przez osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch na przejściu dla pieszych, ale pod warunkiem stosowania zasad dotyczących ruchu pieszych. Oznacza to, że osoba taka korzystając z przejścia dla pieszych nie może przejeżdżać po nim urządzeniem, którym się porusza i jest obowiązana z niego zejść. Poza szczegółowymi przepisami do takiego wniosku można również dojść na podstawie definicji przejścia dla pieszych, która określa, iż jest to część jezdni, drogi dla rowerów lub torowiska przeznaczona tylko i wyłącznie dla pieszych.

Kolejną normą dotyczącą ruchu urządzeń wspomagających ruch jest konieczność ustępowania pierwszeństwa pieszym, podczas korzystania z drogi dla pieszych lub drogi dla pieszych i rowerów. Ponadto osoba poruszająca się takim urządzeniem ma obowiązek poruszać się z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego. Przemierzając się drogą dla pieszych lub drogą dla pieszych i rowerów, osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch jest obowiązana zachować szczególną ostrożność oraz nie utrudniać ruchu pieszych.

3.3. Zakazy

Zakazy dotyczące osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch określone zostały w art. 15a ust. 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Przepis ten enumeratywnie wymienia zachowania, których zabranie się takiej osobie. Zgodnie z tym przepisem osobie poruszającej się takim urządzeniem zabrania się:

- poruszania się w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu,
- przewożenia innych osób, a także zwierząt i ładunków,
- ciągnięcia pojazdu lub ładunku,
- czepiania się pojazdów,
- poruszania się tyłem.

Jednym z najważniejszych zakazów dotyczących poruszania się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch jest poruszanie się w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. W takim przypadku osoba nie stosująca się do powyższego unormowania popełnia wykroczenie określone w art. 97 Kodeksu wykroczeń. Z uwagi na fakt, iż poruszając się urządzeniem wspomagającym ruch nie jest się kierującym urządzeniem takie nie jest pojazdem nie można w takim przypadków zastosować norm określonych w art. 87 Kodeksu wykroczeń.

3.4. Dopuszczalna prędkość

Ustawa Prawo o ruchu drogowym nie określa ściśle maksymalnej dopuszczalnej prędkości urządzenia wspomagającego ruch. Przepisy w tym zakresie ograniczają się jedynie do zapisu dotyczącego obowiązku poruszania się z prędkością zapewniającą panowanie nad tym urządzeniem, uwzględniając warunki, w jakich ruch się odbywa. Wyjątek stanowi korzystanie przez osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch z drogi dla pieszych lub drogi dla pieszych i rowerów. W takim przypadku prędkość powinna być zbliżona do prędkości pieszego. Należy zauważyć, że takie unormowania nie ograniczają prędkości podczas poruszania się urządzeniem

wspomagającym ruch po drodze dla rowerów, a jedynym kryterium jest panowanie nad tym urządzeniem.

Rozdział 4.

Naruszenia

Poniższa tabela zawiera wybrane, najważniejsze naruszenia dotyczące kierujących hulajnogami elektrycznymi oraz urządzeniami transportu osobistego, a także osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch.

Lp. Kwalifikacja prawna - ustawa - Kodeks wykroczeń	Naruszenie	Grzywna w zł*	Naruszone przepisy ruchu drogowego z aktów prawnych wg opisu pod tabelą
Przepisy o ruchu pieszych oraz osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch			
art. 97	Naruszenie przez osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch obowiązku:	100	art. 15a ust. 1
	1) korzystania z chodnika, drogi dla pieszych lub drogi dla rowerów		
	2) przestrzegania zasady ruchu prawostronnego na drodze dla rowerów	50	art. 15a ust. 1
art. 86a	3) na chodniku lub drodze dla pieszych:	200	art. 15a ust. 3
	a) poruszania się z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego		
	b) ustąpienia pierwszeństwa pieszemu	200	
art. 90 § 1	c) nieutrudnienia ruchu pieszemu	200	
art. 97	4) korzystania, przy przekraczaniu jezdni, z przejazdu dla rowerzystów albo przejścia dla pieszych	50	art. 15a ust. 4
	5) przekraczania torowiska wyodrębnionego z jezdni tylko w miejscu do tego wyznaczonym	50	art. 15a ust. 5

art. 90 § 1	6) ustąpienia pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu	200	art. 15a ust. 6 pkt 5
art. 97	Niestosowanie się przez osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch do zakazu:	200	art. 15a ust. 7 pkt 1
	1) poruszania się w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu		
	2) przewożenia innej osoby, zwierzęcia lub ładunku	50	art. 15a ust. 7 pkt 2
	3) ciągnięcia pojazdu lub ładunku	50	art. 15a ust. 7 pkt 3
	4) czepiania się pojazdów	100	art. 15a ust. 7 pkt 4
	5) poruszania się tyłem	50	art. 15a ust. 7 pkt 5
	Korzystanie z dróg lub ich części, w sposób niezgodny z przeznaczeniem, przez pieszego lub osobę poruszającą się przy użyciu urządzeń wspomagających ruch	50	art. 45 ust. 1 pkt 4
II. Przepisy o bezpieczeństwie pieszych na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu			
B. Naruszenie przepisów o bezpieczeństwie pieszych przez kierującego pojazdem innym niż mechaniczny			
art. 86b § 2 w zw. z § 1 pkt 1	Nieustąpienie, wbrew obowiązkom, pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu dla pieszych lub wchodzącemu na to przejście	50-500	art. 26 ust. 1
	Nieustąpienie przez kierującego pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, pierwszeństwa pieszemu przechodzącemu na skrzyżowaniu przez jezdnię drogi, na którą wjeżdża	50-300	art. 26 ust. 2
	Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu przy przejeżdżaniu przez chodnik lub drogę dla pieszych albo podczas jazdy po placu, na którym ruch pieszych i pojazdów odbywa się po tej samej powierzchni	50-300	art. 26 ust. 4 albo ust. 5

	Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu przez kierującego pojazdem podczas włączania się do ruchu	50-200	art. 17 ust. 2
	Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu przez kierującego pojazdem w strefie zamieszkania	50-100	art. 11 ust. 5
art. 86b § 2 w zw. z § 1 pkt 2	Niezatrzymanie pojazdu w celu umożliwienia przejścia przez jezdnię osobie niepełnosprawnej, używającej specjalnego znaku lub osobie o widocznej ograniczonej sprawności ruchowej	50-500	art. 26 ust. 7
art. 86b § 2 w zw. z § 1 pkt 3	Wyprzedzanie pojazdu na przejściu dla pieszych, na którym ruch nie jest kierowany, lub bezpośrednio przed tym przejściem	50-500	art. 26 ust. 3 pkt 1
art. 86b § 2 w zw. z § 1 pkt 4	Omijanie pojazdu, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu	50-500	art. 26 ust. 3 pkt 2
art. 86b § 2 w zw. z § 1 pkt 5	Naruszenie zakazu jazdy wzdłuż chodnika lub przejścia dla pieszych	50-100	art. 26 ust. 3 pkt 3
art. 97	Naruszenie obowiązku zatrzymania pojazdu w takim miejscu i na taki czas, aby umożliwić pieszym swobodny dostęp do pojazdów komunikacji publicznej – w przypadku braku wysepki dla pasażerów na przystanku	50	art. 26 ust. 6

III. Przepisy dotyczące ruchu pojazdów

A. Zasady ogólne i przepisy porządkowe

art. 97	Naruszenie przez kierującego pojazdem zakazu korzystania z drogi przejazdu pojazdu uprzywilejowanego utworzonej przez kierujących innymi pojazdami w warunkach zwiększonego natężenia ruchu utrudniającego swobodny przejazd pojazdu uprzywilejowanego w celu umożliwienia swobodnego przejazdu tego pojazdu	50-500	art. 9 ust. 3
	Zajmowanie więcej niż jednego, wyznaczonego na jezdni pasa ruchu	150	art. 16 ust. 4

	Naruszenie obowiązku poruszania się po poboczu przez kierującego pojazdem zaprzęgowym, rowerem, wózkiem rowerowym, motorowerem, wózkiem ręcznym albo osobę prowadzącą pojazd napędzany silnikiem	100	art. 16 ust. 5
	Korzystanie podczas jazdy z telefonu wymagające trzymania słuchawki lub mikrofonu w rękę przez kierującego pojazdem	500	art. 45 ust. 2 pkt 1
	Naruszenie zakazu wjeżdżania na przejazd tramwajowy, jeśli po jego drugiej stronie nie ma miejsca do kontynuowania jazdy, przez kierującego pojazdem:	100	art. 28 ust. 6 w zw. z ust. 3 pkt 2
	2) kierującego innym pojazdem niż mechaniczny		
I. Przepisy dodatkowe o ruchu rowerów, hulajnog elektrycznych, urządzeń transportu osobistego, motorowerów oraz pojazdów zaprzęgowych			
art. 97	Naruszenie przez kierującego rowerem lub hulajnogą elektryczną obowiązku korzystania z drogi dla rowerów lub pasa ruchu dla rowerów, jeśli są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić	100	art. 33 ust. 1
art. 90 § 1	Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu przez kierującego rowerem lub hulajnogą elektryczną korzystającego z drogi dla rowerów i pieszych	100	art. 33 ust. 1
	Nieopuszczenie przez kierującego rowerem lub hulajnogą elektryczną śluzu rowerowej, kiedy zaistnieje możliwość kontynuowania jazdy w zamierzonym kierunku	100	art. 33 ust. 1a
art. 97	Naruszenie przez kierującego rowerem, hulajnogą elektryczną lub motorowerem zakazu jazdy po jezdni obok innego uczestnika ruchu, z zastrzeżeniem	50	art. 33 ust. 3 pkt 1

art. 97	Naruszenie przez kierującego rowerem, hulajnogą elektryczną lub motorowerem zakazu jazdy bez trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy oraz nóg na pedałach lub podnóżkach	50	art. 33 ust. 3 pkt 2
	Naruszenie przez kierującego rowerem, hulajnogą elektryczną lub motorowerem zakazu czepiania się pojazdów	100	art. 33 ust. 3 pkt 3
art. 97	Naruszenie przez kierującego rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego przepisów o korzystaniu z chodnika lub drogi dla pieszych	200	art. 33 ust. 5 lub art. 33a ust. 2 lub art. 33b ust. 2
art. 86a	Naruszenie przez kierującego rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego, korzystającego z chodnika, drogi dla pieszych lub drogi dla rowerów i pieszych, obowiązku:	300	art. 33 ust. 6 albo art. 33c
	1) poruszania się z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego		
	2) ustąpienia pierwszeństwa pieszemu	300	
art. 90 § 1	3) nieutrudnienia ruchu pieszemu	300	
art. 97	Ciągnięcie za pojazdem kierującego hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego, osoby poruszającej przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, osoby na sankach lub innym podobnym urządzeniu, zwierzęcia lub ładunku	300	art. 60 ust. 2 pkt 4
	Wjeżdżanie między jadące w kolumnie rowery, wózki rowerowe lub hulajnogi elektryczne	200	art. 32 ust. 6
IV. Kierujący			
art. 94 § 1a	Kierowanie pojazdem innym niż mechaniczny na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu przez osobę niemającą do tego uprawnienia	200	art. 3 w zw. z art. 7 ust. 1 pkt 2 lub 3 [5]

art. 95	Kierowanie pojazdem przez osobę nieposiadającą przy sobie wymaganych dokumentów	50 za brak każdego z wymaganych dokumentów, nie wyższa niż 250	art. 38 lub art. 71 ust. 5a
art. 87 § 1a	Kierowanie na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu pojazdem innym niż mechaniczny przez osobę znajdującą się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu	2500	art. 45 ust. 1 pkt 1
art. 87 § 2	Kierowanie na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu pojazdem innym niż mechaniczny przez osobę znajdującą się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka	1000	art. 45 ust. 1 pkt 1
VII. Zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Tamowanie i utrudnianie ruchu			
art. 86 § 1	Niezachowanie należytej ostrożności na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu i spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez:		
	2) uczestnika ruchu lub inną osobę znajdującą się na drodze, z wyjątkiem kierującego pojazdem mechanicznym	kwota mandatu karnego przypisanego za naruszenie stanowiące znamię zagrożenia powiększona o 500	

art. 86 § 1a	Niezachowanie należytej ostrożności na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu i spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, jeżeli następstwem było naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia przez:	kwota mandatu karnego przypisanego za naruszenie stanowiące znamię zagrożenia powiększona o 1000, jednak nie niższa niż 1500	
	2) uczestnika ruchu lub inną osobę znajdującą się na drodze, z wyjątkiem kierującego pojazdem mechanicznym		
art. 86 § 2	Niezachowanie należytej ostrożności na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu i spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez osobę znajdującą się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka	2500	

Bibliografia

- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 988 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz.U. z 2021 r. poz. 1212 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz.U. z 2016 r. poz. 2022 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia z dnia 24 listopada 2003 r w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń (Dz.U. z 2013 r. poz. 1624 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 września 2022 r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1951)

Zakład Prewencji i Ruchu Drogowego

asp. szt. Daniel Głowacki
asp. szt. Łukasz Rybiński

Szkoła Policji w Katowicach
ul. gen. Jankego 276
40-684 Katowice-Piotrowice
www.katowice.szkolapolicji.gov.pl

